

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Theses Theologicæ De Gratia, Libero Arbitrio,
Prædestinatione, &c. In Qvibus Doctrina Theologorum
Societatis Jesu contra Corn. Jansenii [Iansenii]
Augustinum Defenditur**

Derkennis, Ignatius

Antwerpiae, 1641

Art. XII. An præcepta Dei sint obseruatur possibilia?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73715)

ARTICVLVS XII.

An præcepta Dei sint obseruatu possibilia?

IANSENIVS.

THEOLOGICI SOCIET.

ISunt quedam homini præcepta secundum statum & vires, in quibus consistunt, impossibilia: nec adest semper gratia, quâ præcepta illa implere sufficimus. To. 3. lib. 3. c. 13. col. 325.

Illâ impotentia non solum reperitur in excacatis, obduratis, & infidelibus; sed etiam in fidelibus: non tantum quando nolunt præcepta facere, sed etiam quando volunt. To. 3. lib. 3. c. 13. col. 326.

II. Impotentia implendi præcepta reperitur etiam in iustis, qui & fidem Christi, & caritatem iustitia susceperunt. Ibidem.

III. Ita peccato perit libertas arbitrij ad faciendum bonum, ut ante gratiam, non solum non possit uniuersam legem morali honestatis implere; sed nec unam quidem, nec unum opus eius. Ita inducta est peccandi necessitas, ut in omni actu, quo legem sibi videtur vel seruare, vel transgredi, reus alicuius peccati teneatur. Tom. 2. de stat. nat. lapsæ lib. 4. c. 18. col. 631. & 632.

a Sine gratia superari non potest vlla tentatio: vel si superetur, alio etiam peccato superatur. b Nec sine ea vel vllum præceptum legis naturalis impleri potest, sic ut peccatum illâ obseruatione vitetur.

IV. Improbatur Iansenius hanc sententiam ex epistola ad Demetriadem: Adscribimus iniquitatem in se, pro crudelitatem, dum Deum impossibile aliquid præcepisse conuincimur. Et hanc: Nec impossibile aliquid voluit imperare qui iustus, nec damnaturus hominem fuit pro eo, quod vitare non potuit, qui pius est. Tom. 1. lib. 4. c. 16. col. 218.

Con-

Hominum nemo vsque adeo tyrannus fuit, ut legem imponeret iis, qui eam obseruare non possent, & poenas exigeret, si impleta non sit. Quam iniquitatem auget, si media ad præceptum implendum necessaria, in solius præcipientis sint potestate, & nihilominus dare nolit. Quâ ergo æquitatis specie, Deo iustissimo, & optimo hæc adscribi possunt.

II. Trident. sess. 6. cap. 11. Nemo temeraria illâ, & à Patribus sub anathemate prohibita voce uti debet: Dei præcepta homini iustificato ad obseruandum esse impossibilia. Nam Deus suâ gratiâ semel iustificatos non deserit, nisi ab iis prius deseratur.

III. Ex illo Iansenij sequitur omni peccanti, dum peccat, præceptum de non peccando esse obseruatu impossibile: nam necessariò peccans, non peccare non potest, quod est omne peccatum tollere: quis enim peccat in eo quod cauere nullo modo potest?

a Aug. lib. de nat. & grat. c. 67.

IV. Eam sententiam approbat BASILIVS his verbis: a Sine dubio non præcepisset hoc, qui bonus ac iustus est, nisi etiam facultatem, quâ id faceremus, fuisset largitus. Et AVGVSTINVS his verbis: b Firmissime creditur, Deum iustum, & bonum impossibilia non potuisse præcipere.

a Basil. in regul. breu. resp. 176.

b Aug. lib. de nat. & grat. c. 69.

I

Imò

Iansenius. IX Theologi Societatis.

Consonant heretici, LUTHERVS in *consulatione rationis Latomiana*. In *Responsione ad dialogum Syluestri*. Libro de *libertate Christiana*. Artic. 2. & 31. *assertionum contra Bullam Leonis X.* in lib. de 10. *preceptis*. CONFESSIO AVGVSTANA artic. 6. MELANCHTON in *apologia tit. de votis monasticis*. BVCERVS lib. de *concordia art. de iustificacione*. CALVINVS lib. 2. *Instit.* c. 7.

V. Est quedam voluntatis infirmitas, qua non potest certas tentationes superare: nec adest gratia, qua superentur, nec spiritus orationis, quo vires impetrentur. Tom. 3. lib. 3. c. 13. col. 325. in tit. cap.

Quamvis homini desit gratia sufficiens, qua precepta possit implere; non propterea dicendum est, frustra esse precepta, consilia, monitiones: habent enim vsum significandi homini, ut si forte possit, faciat quod iubetur: si non possit, infirmitatem doleat, oratq. pro viribus impetrandis. Tom. 3. lib. 3. c. 17. col. 354.

Consonant Heretici nostri temporis, LUTHERVS in *consulatione rationis Latomiana*. Idem in *epist. ad Galat.* 4. Idem in *Psal.* 51. Idem in *propositionib. de lege contra Antimones*. Idem in *responsione ad Dialogum Syluestri*. MELANCHTON ad *epist. Rom.* 4. Idem in *Apologia tit. de votis monasticis*. CALVINVS lib. 2. *Instit.* cap. 7. §. 5. & c. 5. §. 7. & §. 4. CALVINVS in *Antid. Trident.* ad *sess.* 6. cap. 11. IOANNES MONHEMIVS *Dialogo* 3. CHEMNITIVS in *exam. Trid.* ad *sess.* 6. cap. 11. & can. 18. tota questione 3. & ad can. 4. & 5.

Imò e AVGVSTINVS ipsissimis verbis: nec impossibile aliquid potuit imperare qui iustus est; nec damnaturus est hominem pro eo, quod non potuit vitare, qui pius est.

Mirum igitur improbari Iansenio, hanc, quam ipse Pelagio tribuit, sententiam, etsi à SS. Patribus approbatam: cum à Caluino etiam gratulandum putet, si tibi à veritate eius iudicio non discedit.

V. Hæ propositiones Iansenij perinde sonant, ac si dicatur: preceptum ambulandi vincito compedibus, aut pedibus mutilo impostum, non est frustra; quia significat ut si fortè possit, ambulet; & si non possit, doleat, & petat ut possit: licet linguam non habeat, quâ id petere possit; nec præcipiens, qui solus potest, media illa suppeditare velit, ut possit ambulare.

PETRVS CANISIVS in *Decal.* §. 6. VALENTIA in *Controvers.* de *grat.* p. 3. cap. 3. BEL-LARMINVS lib. 2. de *grat.* & lib. *arbit.* cap. 7. MALDONATVS in *Matth.* 22. v. 37. BECANVS *Manual. Controvers.* lib. 1. cap. 17. q. 1. 2. & 3.

SCRIPTVRÆ

Pro doctrina Societatis contra Iansenium.

DEUTER. 30. v. 11. Mandatum hoc quod ego præcipio tibi hodie, non supra te est, neque proculpositum; sed iuxta te est sermo valde, in ore tuo, & in corde tuo, ut facias illum.

Hunc locum Apostolus Rom. 10. v. 6. applicat possibilis fidei. PROVERB. 4. v. 11. Viam sapientie monstrabo tibi, ducam te per semitas æquitatis... currens non habebis offendiculum.

MATTH. 11. v. 28. Iugum meum suauis est, & onus meum leue. LVCÆ 19. v. 21. Regnum Dei intra vos est.

Id est in manu, in potestate. Tertull. lib. 4. contra Marcionem cap. 35. 1. CORINTH. 10. v. 13. Fidelis Deus, qui non patietur vos tentari, supra id quod potestis.

1. IOANNIS 5. v. 3. Mandata illius grauiora non sunt.

CON-

C O N C I L I A

Pro doctrina Societatis contra Iansenium.

ARAVICANVM *can. 25.* Hoc etiam secundum fidem Catholicam credimus, quod accepta per baptismum gratia omnes baptizati Christo auxiliante, & cooperante, quæ ad salutem pertinent, possint & debeant, si fideliter laborare velint, adimplere.

Nulli ergo ex baptizatis præcepta impossibilia sunt obseruata; ne iis quidem, qui inter eos obdurati, & reprobi sunt.

TRIDENTINVM *sess. 6. cap. 11.* Nemo temeraria illa, & à Patribus sub anathemate prohibita voce uti debet: Dei præcepta homini iustificato ad obseruandum esse impossibilia.

Can. 18. Si quis dixerit Dei præcepta homini, etiam iustificato, & sub gratia constituto, esse ad obseruandum impossibilia; anathema sit.

Cap. 11. Deus impossibilia non iubet, sed iubendo monet, & facere quod possis; & petere quod non possis, & adiuuat ut possis.

a. Hunc locum citans Iansenius hanc omisit particulam (adiuuat ut possis) ut ex priori (petere quod non possis) probet præcepta esse obseruata impossibilia. b. Alibi temerariam glossam addit: (adiuuat ut possis) id est, 32 s. inquit, si exaudiat. a. rom. 3. col. b. col. 32. 61

S S. P A T R E S

Pro doctrina Societatis contra Iansenium.

ORIGENES *homil. 9. in Iosue sub finem.* Qui dicit, quæ mandantur, implere non possum; quid tibi videtur aliud quam inter mulieres, quæ nihil virile possunt, esse numerandus. *Vide reliqua ibid.*

CYRILLVS *de baptismo Christi.* Et quod agendum est scimus, & quod scimus, facere possumus.

ATHANASIVS *de seruanda virginitate in illud: Ne dixeris in corde tuo: At quonam ista modo præfate potero? ne pauorem concipiat mens tua; sed cum omni alacritate seruabis ea: si quidem timentibus Dominum, præcepta Domini difficilia non sunt.*

HILARIVS *ad psal. 116. Latum mandatum nimis: Latum igitur mandatum Dei est, & in omnia spei nostræ genera diffunditur, ut non difficile sit, si voluntas adsit, præcepto Dei obtemperare.*

BASILIVS *in orat. Attende tibi: Impium est dicere, impossibilia esse Spiritus præcepta.*

IDEM *in regulis breuioribus responsione 176.* Sine dubio autem non præcepisset hoc, qui bonus ac iustus est, nisi etiam facultatem, quæ id faceremus, fuisset largitus.

CHRYSOSTOMVS *homil. 8. de penitentia sol. 751.* Nequaquam Dominum incuses: haud mandat impossibilia; multi & ipsa superant mandata; ergo si impossibilia fuissent, minus sua sponte superassent.

IDEM *homil. 16. in Epistol. ad Hebr. 208.* Non potes dicere, non possum, neque accusare conditorem: si enim impotentes nos fecit, & deinde imperat, culpa eius est. Quomodo ergo, inquis, multi non possunt? quomodo ergo multi nolunt? si enim voluerint omnes poterunt. Habemus quippe cooperatorem, & adiutorem Deum: tantum velimus, tantum opere accedamus ad rem ipsam.

IDEM *homil. 18. in Matth. Ne igitur impossibilia putemus esse præcepta; quæ certè & vtilia nobis sunt, & valde facilia.*

HIERONYMVS *lib. 3. aduersus Pelagianos.* Deus possibilia mandauit, hoc nulli dubium est.

IDEM *in Matth. 5.* Sciendum Christum non impossibilia præcipere, sed perfecta.

MACARIVS SENIOR *homil. 15.* Præcipit enim Deus, quæ sua sunt in tua potestate.

AVGVSTINVS *lib. 2. de peccatorum meritis, & remissione cap. 3.* Acute autem sibi videntur dicere, quasi nostrum hoc vllus ignoret: quod si nolumus, non peccamus; nec præciperet Deus homini, quod esset humane impossibile voluntati.

IDEM *lib. de natura & gratia cap. 67.* Quæcumque ista causa est voluntatis, si non potest ei resisti; sine peccato ei creditur; si autem potest, & non cedatur, & non peccabitur. An fortè fallit incautum? ergo caueat, ne fallatur. An tanta fallacia est, ut caueri omnino non possit? si ita est, nulla ergo peccata sunt. Quis enim peccat in eo, quod caueri nullo modo potest? pecca-

peccatur autem : cauere igitur potest siue ergo immineat (*tenatio*) siue infir , cauere potest.

IDEM de peccatorum meritis & remiss. lib. 2. cap. 6. Dubitare non possum, nec Deum aliquid impossibile homini præcepisse, nec Deo ad opitulandum & adiuuandum, quo fiat quod iubet, impossibile aliquid esse: ac per hoc potest homo, si velit, esse sine peccato adiutus à Deo.

IDEM *serm.* 191. de tempore: Execramur blasphemiam eorum, qui dicunt impossibile aliquid homini à Deo esse præceptum, & mandata Dei non à singulis; sed ab omnibus in communi posse seruari.

IDEM de nat. & grat. cap. 69. Eo ipso quo firmissimè creditur, Deum iustum & bonum impossibilia non potuisse præcipere; hinc admonemur, & in facilibus quid agamus, & in difficilioribus quid petamus.

CLEMENS ALEXAND. lib. 2. *Stromat. prope medium*: In nostra quidem certè est potestate, parere præceptis, quorum nisi uouerimus esse participes, iræ & uoluptati nos ipsos dedentes peccabimus.

IDEM lib. 4. *Stromat. non procul à fine*: Præcepta sunt huiusmodi, ut à nobis possint fieri, & non fieri, quæ consentaneum est ut sequatur laus & vituperatio.

IDEM lib. 7. *Stromat.* Quomodo medicus præbet sanitatem iis, qui opem ferunt ad sanitatem; ita etiam Deus æternam salutem iis, qui opem illi ferant & cum eo cooperantur ad cognitionem, & ad bonas actiones: cum autem simul cum eo, quid facimus, & in nostra sint potestate ea, quæ præcepta imperant, perficitur quoque promissio.

IDEM lib. 7. *Strom. infra*: Hæc ergo à nobis exiguntur, quæ sita sunt in nostra potestate, & eorum, quæ ad nos pertinent; tam præsentium, quàm absentium electio, & desiderium, & possessio, & usus, & permissio.

S. LEO *serm.* 5. de quadrag. fol. 39. Si quid arduum in mandatorum effectibus experitur, non in se remaneat, sed ad iubentem recurrat: qui ideo dat præceptum ut excitet delictum, & præstet auxilium.

IDEM *sermone* 16. de passione fol. 64. b. Iuste nobis instat præcepto, qui præcurrit auxilio.

ENNODIUS TICINENS. *Episcop. lib. 2. epist.* 19. Inter homines à recti discordat affectus, qui à subiectis exigat, quod in potestate non tribuit: hoc de Deo quæ conscientia sentiat, aduertite.

ANASTASIVS SINAITA *quest.* 5. Perspicuum est, quod qui est senex & impotens, potest eius legem seruare . . . Vides quod nihil sit constitutum, quod sit graue, & quod à nobis non possit fieri?

ANASTASIVS NICÆNVS *q. 5. in illud Ioan. Iugum meum suauè*: Vides quod nihil sit constitutum, quod sit graue; & quod à nobis non possit fieri; merito ergo dicebat iugum meum suauè est, & onus meum leue.

THEOPHYLACTVS in Ioan. cap. 12. fol. 365. b. Hoc autem quod dicit, non potuerunt credere, significat, noluerunt: nam malus & improbus homo non potest credere quamdiu talis fuerit, mala scilicet eligens ac volens.

ANTONIUS PADUANVS in *Euang. Dom. 2. Aduent. Dominus nunquam præcipit impossibilia.*

BONIFACIUS VIII. de *reg. iuris* in 6. *reg.* 6. Nemo potest ad impossibile obligari.

Penitur etiam in *Decretis dist.* 4.

DD. SCHOLASTICI

Pro doctrina Societatis contra Iansenium.

D. THOMAS de *veritate q. 24. art. 14. ad 1.* Quod præcipit Deus, non est impossibile homini ad seruandum: quia & substantiam actus potest ex libero arbitrio seruare, & modum, prout scilicet sit ex charitate, potest seruare ex dono gratiæ.

IVDOCVS COCCIVS *tom. 2. de iustificazione art. 2.* CLICHTOVÆVS contra Lutherum lib. 3. de *votis monasticis.* STANISLAVS HOSIYS de *auctoritate sacre Scrip. lib. 3. sub initium.* & in *Parensi-otius operis cap. 93.* CORNELIVS SCHVLTINGVS *Confes. Hieronym. tom. 2. cap. 8.* FRANCISQVS VERON *3. part. Cont. cap. 3.* SOTVS de *natura & gratia lib. 1. cap. 22.*

ACADEMIA LOVANIENSIS

Pro doctrina Societatis contra Iansenium.

IACOBS LATOMVS Art. I. Louaniens. §. deinde argumentatur: Quod lex debet esse possibilis, & quod ad impossibile nulla est obligatio, videtur communis animi conceptio. §. quod etiam: Quia Dens iustus & bonus, rationabiliter nihil potest præcipere, nihil homini præcipit, cuius homo non habet potestatem, aut habere potest, si potestate quam habet legitime vtatur. §. Hic habes: Nemo ligatur ad impossibile, & omnis lex ligans debet esse possibilis, si saltem qui transgreditur, debeat vituperari, & ipsa transgressio peccatum vocari.

Hæc omnia suse probat ex Augustino contra Lutherum.

FRANCISCVS SONNIVS Episcop. Antuerpiens. in *Demonstrat. de diligendo Deum, & proximum* cap. 8. Potest præceptum dilectionis in eâ formâ, quâ latum est in lege, & renouatum in Euangelio, custodiri, obseruari, impleri à mortali homine, & quantum satis est præcepto, & quantum gratum est præipienti, & quantum expedit facienti ad magnam ipsius vtilitatem.

Notum est in hoc præcepto vniuersam legem pendere.

GVILIELMVS LINDANVS Episcop. Ruremund. lib. 3. *Panoplia Evangelica* cap. 19. Cauendum ne in illam impingamus blasphemiam, vt Deum impossibile quidpiam præcepisse sentiamus.

Idem de præcept. Dei & hominum cap. 21. circa medium suse illud probat.

CORNELIVS IANSENIVS Episcop. Gandensis in *Concordia Evangelica* cap. 47. fol. 364. Legis noxæ præcepta commodissima, eò quod in nobis planè sit eorum adimpletio, quid enim in nobis magis est situm, quam credere & diligere?

IACOBS BAYVS in *Catechismo*: Præcepta Dei non solùm obseruatione possibilis; sed etiam facilia per vires gratiâ Christi adiutas Dominus attestatur: Iugum meum suauis est & onus meum leue &c.

THOMAS STAPLETONVS *Controu. T. 2. lib. 6. per totum.*

ARTICVLVS XIII.

An factum ex ignorantia inuincibili sit propriè dictum peccatum?

IANSENIVS. THEOLOGI SOCIET.

Ignorantia, etiam quæ necessitatis est, non voluntatis, hoc est inuincibilis, non caret peccato: idque vt dogma fidei ab Antiquis traditum, & contrarium solenne Pelagianorum dogma fuit. Tom. 2. de stat. nat. lapsæ lib. 2. c. 2. col. 287. in tit. cap. & contextu.

Ignorantia inuincibilis iuris naturalis, non excusat à peccato delinquentes. Ibidem de stat. nat. lapsæ lib. 2. c. 5. col. 310.

Consonant hæretici nostri temporis.

LYTHERVS in *Genes. cap. 12.*

CALVINVS lib. 2. *Instit. cap. 2. §. 25.*

Signorantia inuincibilis, non sit inculpabilis, adeoque ex eâ facta à formali peccato non excusentur, innumera absurda consequi necesse est. Inprimis non voluntatis erit, sed fortunæ, rectè vel malè operari, prout nempe legi naturali conforme erit vel non; quod probabili ratione & auctoritate ductus operaris, etsi nolles facere si malum scires. Deinde perplexitas dabitur, vt necessariò pecces, vtramuis partem contradictionis elegeris, quando inuincibiliter putas bonum, quod non est: nam hoc si feceris peccabis, si non feceris, æquè peccabis; quia contra conscientiam operaberis: *a* *Omne enim quod non est ex fide, (hoc est conscientiam bonam) peccatum est.*

a Rom. 14. 23.